

- Програш у нерівній конкуренції української економіки. Економіка України просто не зможе відповідати всім європейським вимогам.

У лютому 2012 року секретар Ради національної безпеки і оборони України Андрій Клюєв заявив: «Прагнення до повномасштабного зближення з ЄС залишається незмінним стратегічним пріоритетом розвитку України та одним з ключових питань національної безпеки»

За даними опитування громадської думки, проведеного в грудні 2011, 40% українців підтримують вступ України до ЄС.

На даний момент стратегічна мета України – вступ до Європейського Союзу, і на даному етапі мова йде про підписання Угоди про асоціацію, створення зони вільної торгівлі та лібералізації візового режиму, що суттєво приблизить країну до вступу в ЄС.

БУЛАТОВА О.В.,
к.е.н., професор,
проректор з наукової роботи,
завідувач кафедри міжнародної економіки
Маріупольського державного університету

ІНТЕГРАЦІЙНА СКЛАДОВА СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ КРАЇН СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Процеси, які відбуваються в сучасному світовому господарстві визначають сьогодні як умови національного економічного розвитку окремих країн, так і параметри їх міжнародного співробітництва. В умовах глобальної інтеграції світова економіка стає єдиним глобальним ринком, національні та регіональні складові якого тісно взаємодіють між собою. В умовах конкурентної боротьби, яка розгортається вже на глобальному рівні важливою формою захисту стають формування певних угруповань та блоків держав, які реалізують спільну й узгоджену політику.

Стратегічним напрямом співпраці для країн стає розвиток інтеграційних процесів з економіками, які є більш потужними та більш динамічно розвиваються, як по типу Північ-Південь, так і Південь-Південь [1, с.6]. Розширення регіональної інтеграції стає важливою складовою стратегії розвитку країн світу в умовах поглиблення глобальної регіоналізації як для розвинутих країн, так і для країн, що розвиваються.

Для розвинутих країн світу пріоритети інтеграційної складової стратегії розвитку мають визначатися з точки зору можливостей зростання міжнародної конкурентоспроможності, яка досягатиметься через формування єдиного ринку (на регіональній, континентальній та трансконтинентальній основі), відкритого для іноземного бізнесу на паритетних і взаємовигідних началах для національних компаній на зовнішніх ринках. По відношенню до рівнозначних портерів – розвинутих країн – ці паритетні засади охоплюють питання не тільки торгівлі, інвестиційної діяльності, а й гармонізації систем регулювання бізнесу в цілому, особливо що стосується розвитку та підтримки малих і середніх підприємств, як основного джерела інновацій та створення нових робочих місць.

Погіршення світової кон'юнктури з одного боку, укріплення та розширення впливу з боку країн, що розвиваються, вимагають адекватного реагування й корегування пріоритетів інтеграційної складової відповідної стратегії для розвитку розвинутих країн світу з іншими країнами світу, як напрями Північ-Північ, так і Північ-Південь, що сприятиме їх економічному зростанню й подальшому розвитку. Розвинуті країни світу вже є відкритими економіками, яким притаманні ефективні ринкові механізми, розвинута система соціального захисту, високі стандарти якості життя, все це є стимулюючим фактором для розвитку інтеграційних зв'язків з ними країн, що розвиваються. В свою чергу розвиток інтеграційної взаємодії з країнами, що розвиваються, для розвинутих країн світової економіки стає важливим джерелом підтримки їхньої міжнародної конкурентоспроможності.

Окремі країни, що розвиваються, мають найбільші темпи економічного зростання в світі, в першу чергу через зростання експортних доходів. Серед цих країн в першу чергу виділяються серед Китай та Індія, в яких протягом останніх десяти років щорічні темпи зростання ВВП становили в середньому, відповідно 10,3% та 7,9% і на найближчі роки залишаться найбільшими в світі (рис.1). Маючи темпи зростання ВВП майже втричі вище ніж у розвинутих країнах, з урахуванням збільшення приватних інвестицій, темпи росту яких також очікуються вдвічі більше порівняно з розвинутими країнами, а також суттєвого посилення питомої ваги приватних інвестицій у структурі ВВП (до 37% в Китаї та до 30% в Індії к 2015 року) [2, с.44], саме ці країни стануть каталізаторами світогосподарського розвитку. Сприяє цьому і відповідна національна політика, яку проводять країни, що розвиваються, і що підкріплена відповідними державними витратами, щорічні темпи зростання яких на найближчі п'ять років очікуються від 5,2 до 7,1%.

Економічне зростання цих країн ґрунтується на економічній моделі, яка відмінна від західної ліберальної моделі розвитку, оскільки центральну роль в економічному розвитку грає держава (державно-центристська модель). Активізація систем державного регулювання в розвинутих країнах світу, особливо його посилення в умовах фінансово-економічної кризи 2008-2009 років, свідчить про відносне зближення цих двох моделей національного розвитку.

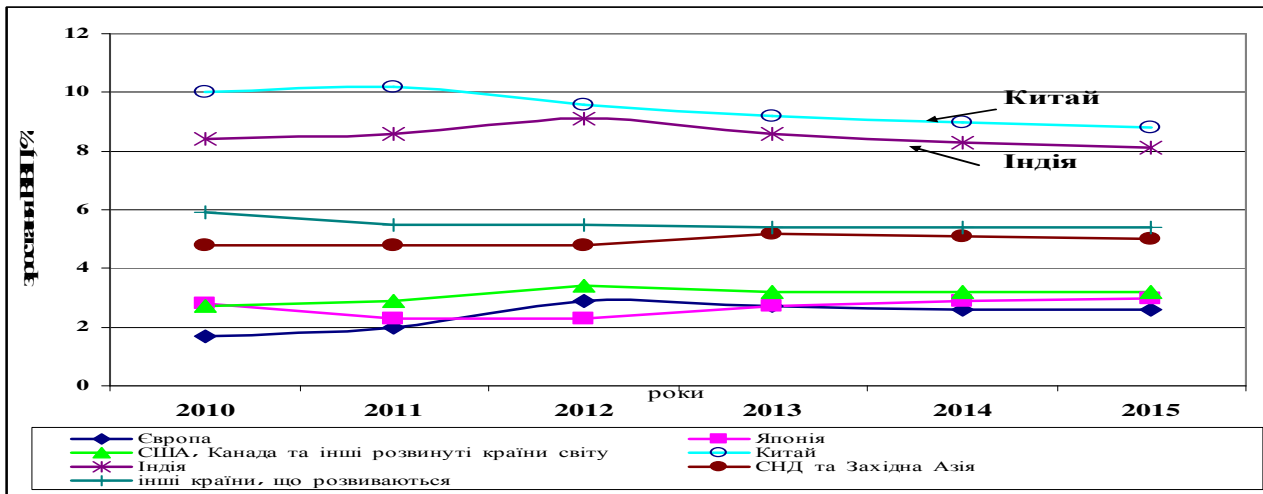

Рис.1. Прогнозні оцінки щорічного зростання ВВП в деяких країнах і регіонах світу, %

Прогнози зростання для країн BRICS до 2050 року [3, с.7] фактично прирівнюють їх за обсягами ВВП до країн G7, а компанії, які належить до цих країн, посилять свій вплив в світовій економіці, в тому числі й на глобальному рівні: Бразилія – в агропромисловому комплексі та шельфових розробках; Росія – в енергетиці та металургії; Індія – в сфері послуг в інформаційних технологіях, фармацевтиці, виробництві запасних частин; Китай – у виробництві сталі, побутової техніки, телекомунікаційного обладнанні, ПАР – хімічній промисловості, телекомунікаційній сфері тощо [4]. Очікується, що протягом десяти наступних років Китай досягне паритету із США в сфері державної сприйнятливості до інновацій в бізнесі, а Індія в науковому та людському капіталі [3, с.13], хоча й надалі США будуть світовим лідером за рівнем захисту прав інтелектуальної власності, системою стимулювання бізнесу щодо розвитку інновацій та творчості. Незважаючи на те, що суперечки між країнами BRICS [3, с.4] за доступ к ресурсам (в першу чергу між Китаєм та Індією) можуть стати основою для розвитку нових конфліктів, в системі інтеграційних пріоритетів розвинутих країн світу співпраця саме з цими країнами набуває стратегічного значення.

Лібералізація торговельно-економічних відносин забезпечує прямий вплив на розвиток світової економіки, який, в свою чергу залежить від зростання розвинутих країн світу та розширення доступу на їх ринки країн, що розвиваються. Рівень економічної активності діяльності розвинутих країн був визначальним фактором формування доходів від експорту країн, що розвиваються, однак характер розвитку сучасного світового господарства вніс суттєві корективи в цю тезу, яка була актуальною на початку ХХ століття [5].

Експортоорієнтовні моделі розвитку країн, торговельна лібералізація визначали характер світової динаміки, яка тривалий час залежала від рівня економічної співпраці між розвинутими країнами та країнами, що розвиваються, однак в сучасних умовах, взаємозалежність країн стає все більш вагомим фактором впливу не тільки на рівні Північ-Південь, а й на рівні Південь-Південь. Більш того, нова економічна динаміка країн, що розвиваються (особливо в Китаї), позитивно впливає розвиток ринків розвинутих країн, хоча має й певні проблемні аспекти [5, с.7]:

по-перше, зміни в зростанні продуктивності швидкозростаючих великих країн, що розвиваються, суттєво залежать від обсягів і умов торгівлі з іншими країнами, що розвиваються;

по-друге, розвиток торгівлі між країнами, що розвиваються, є тісно пов'язаним з китайським експортом до розвинутих країн;

по-третє, розширення участі Китаю в міжнародній торгівлі сприяло появі нових проблем, пов'язаних зі зниженням експортних цін;

по-четверте, навіть за умов тривалого зростання в країнах, що розвиваються, який підтримує попит на сировинні товари, основна проблема – нестабільності їх цін – залишається невирішеною. Спекуляції на товарних ринках можуть попередити суворі заходи регулювання лише на багатосторонній основі [6].

Глибока інтеграція з розвиненими країнами створює переваги для країн, що розвиваються, за рахунок, в першу чергу, від імпорту провідного практичного досвіду. З іншого боку, існує загроза, що загальні правила, які встановлюються в рамках регіональних угод, спрямованих на розвиток більш глибоких форм інтеграції, не завжди можуть відповідати національним потребам країн, що розвиваються [7, с.10].

В умовах глобальної інтеграції світова економіка стає єдиним ринком, національні та регіональні складові якого тісно взаємодіють між собою. В умовах конкурентної боротьби, яка розгортається вже на глобальному рівні важливою формою захисту стають формування певних угруповань та блоків держав, які реалізують спільну й узгоджену політику. Розширення регіональної інтеграції стає важливою складовою стратегії розвитку країн світу в умовах поглиблення глобальної регіоналізації як для розвинутих країн, так і для країн, що розвиваються, оскільки її результатом формується особливий міждержавний простір - структуроване конкурентне середовище, яке дозволяє отримувати найбільші переваги для національних

економік. Кожна країна повинна будувати свою стратегію розвитку, базуючись на власних специфічних історичних, культурних, політико-правових, інституційних умовах і факторах розвитку, досягнутого рівня економічного розвитку, ступеню забезпеченості ресурсами, макроекономічної ситуації в цілому. На різних етапах і стадіях розвитку країни, стратегія має корегуватися відповідно до міжнародних умов, які швидко змінюються в результаті поширення й поглиблення глобальної інтеграції.

Література:

1. GLOBAL EUROPE competing in the world A Contribution to the EU's Growth and Jobs Strategy [Electronic resource] // European Commission External Trade, 2005. – 20p. – URL: ec.europa.eu/trade.
2. World Economic situation and prospects 2011: Global outlook. – New York: United Nations, 2010. – 46p.
3. Global Trends 2025: A Transformed World [Electronic resource]. – Washington US Government Printing Office, 2008. – 99p. – URL: www.dni.gov/nic/NIC_2025_project.html.
4. World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies [Electronic resource]. – Geneva: United Nations Publication, 2012. – 204p. // UNCTAD [Official website]. – URL: www.unctad.org/en/docs/wir2012_en.pdf.
5. Trade and development report, 1981-2011. Three decades of thinking development. – New York and Geneva: United Nations Publication, 2012. – 125p.
6. Trade and Development Report (2008). Commodity prices, capital flows and the financing of investment. – New York and Geneva: UNITED NATIONS, 2008. – 194p.
7. World Trade Report 2011. The WTO and preferential trade agreements: from co-existence to coherence [Electronic resource]. – Geneva: WTO Publications, 2011. – 251p. // World Trade Organization [Official website]. – URL: www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/world_trade_report11_e.pdf.

ДАВИДОВА М.С.,
студентка ОКР «Магістр»
спеціальності «Міжнародна економіка»
Маріупольського державного університету

МОНІТОРИНГ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОМУ РЕГІОНІ

Сучасний розвиток системи світових господарських зв'язків значною мірою визначається інтеграційними процесами, які інтенсивно розвиваються у всіх регіонах, що обумовлено тим, що ті проблеми економічної взаємодії, які не вдається врегулювати на глобальному рівні, все частіше вирішуються в рамках регіональної інтеграції. Існує декілька форм міжнародної регіональної економічної інтеграції: зона преференційної торгівлі; зона вільної торгівлі; митний союз; спільний ринок; економічний та політичний союзи. Таким чином, основою регіональної інтеграції є торгова інтеграція, яка охоплює сферу міжнародної торгівлі товарами та послугами. У сучасній літературі торгівлю інтеграцію визначають як "процес скорочення бар'єрів у торгівлі і зростання участі в міжнародній економіці за допомогою торгівлі" [1, с. 61]. Розвиток економічних зв'язків на основі регіональної торгової інтеграції є характерним для Північноамериканського регіону, в результаті чого США, Канадою та Мексикою у 1994 р. було утворено Північноамериканську зону вільної торгівлі (НАФТА).

Ключовими, серед інших, моментами угоди про НАФТА, що докладно регламентують багато аспектів економічних відносин між сусідніми країнами, є: скасування всіх митних зборів на товари, якими торгують між собою США, Канада і Мексика, до 2008 р.; поетапне скасування значної кількості нетарифних бар'єрів у торгівлі товарами і послугами та захист північноамериканського ринку від експансії азійських і європейських компаній, що намагаються уникнути американських митних зборів шляхом реекспорту своїх товарів у США через Мексику.

Станом на 1 січня 2008 року всі тарифні і нетарифні бар'єри у торгівлі були скасовані в рамках НАФТА [2]. Отже була створена найбільша зона вільної торгівлі, на частку якої в 2011 р. припадає 6,4% населення світу та 12,54% світового експорту (ЄС – 33,14, АСЕАН – 6,81). Проте значне місце НАФТА в світовій торгівлі (більш ніж на половину) забезпечується за рахунок внутрішньорегіональної торгівлі, яка в 2011 р. склала 2,1 трл. дол., збільшившись в 2,7 разів з 1995 р. Розглядаючи динаміку росту внутрішньорегіональної торгівлі, можна зазначити, що спостерігається стала тенденція до її зменшення. У 2001 році доля внутрішньої торгівлі країн НАФТА складала 55%. Але за рахунок того, що торгівля з країнами поза НАФТА зростала вищими темпами, ніж торгівля усередині НАФТА (коефіцієнт випередження дорівнює 1,1), цей показник зменшився і складає 48,3%. В цілому ж НАФТА показує баланс між зовнішньо-та внутрішньорегіональною торгівлею, на долю останньої в середньому за зазначений період припадає 52,6%. Також слід відмітити, що провідна роль у розвитку північноамериканської інтеграції належить США, на долю якого припадає 43,4% регіонального експорту. Тобто дане інтеграційне об'єднання є неоднорідним, що також пояснюється середньою часткою регіональної торгівлі НАФТА в зовнішньоторговельному обороті, яка в 2011 р. дорівнювала 53%, тоді як сукупна частка – лише 40%.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ МАРІУПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВІДДІЛЕННЯ у м. МАРІУПОЛЬ ДОНЕЦЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

**ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В СВІТОВИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених**

07 грудня 2012 р.

*Конференція присвячена 15-річчю кафедри міжнародної економіки
Маріупольського державного університету*

Рекомендовано до друку
Вченою радою економіко-
правового факультету
Маріупольського державного
університету
(протокол № 2 від 25.10.2012 р.)

Маріуполь, 2012

УДК (477)339.922:341.232(100)(043)

ББК 65.9(4Укр)8+66.4(4Укр)

Особливості інтеграції України в світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, 07 грудня 2012 р. – Укл.: Беззубченко О.А., Балабанова Н.В., Дубенюк-Панайотопулу Я.А., Марена Т.В., Мітюшкіна Х.С., Захарова О.В., Ніколенко Т.І.; За заг. редакцією к.е.н., проф. Булатової О.В. – Маріуполь: МДУ, 2012. – 282 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції України у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь студенти, магістри, аспіранти, молоді вчені.

Головні напрямки роботи конференції:

1. Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобального середовища: політичний аспект;
2. Розвиток міжрегіональної взаємодії та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційних пріоритетів;
3. Особливості розвитку зовнішньоекономічних та політичних відносин України в умовах глобалізації;
4. Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації та участь України на світовому фінансовому ринку;
5. Інноваційно-інвестиційна діяльність України у світових координатах розвитку;
6. Проблеми міжрегіональної та міжгалузевої співпраці в умовах глобалізації;
7. Забезпечення конкурентоспроможності галузей та регіонів національної економіки;
8. Проблеми забезпечення сталого розвитку країн в контексті сучасних світових процесів.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. Обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції в області вивчення особливостей інтеграції України у систему світогосподарських зв'язків;
2. Розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин України.

©Автори текстів, 2012 р.

© МДУ, 2012 р.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА: ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

БУШУЕВ Г.О.	Причини «Арабской весны».....	4
ГОША І.О.	Сучасні проблеми правової інтеграції України до Європейського економічного простору.....	5
ДОБРОДІЙ О.Є.	Н. Саркозі та Ф. Олланд: порівняльний аналіз зовнішньополітичних пріоритетів Франції.....	7
ЖУРАВЕЛЬ К.А.	Экономико-политические последствия «Арабской весны».....	9
ЗЛЫВКО Я.	Перспективи интеграции Косово в Европейское пространство.....	10
ІВАНЮТА Н.В.	Деякі аспекти впливу правової глобалізації на господарське процесуальне право України.....	12
КАНДАУРОВА А.М.	Відносини США та Ізраїлю: економічний аспект.....	13
КОВАЛЬОВ С.В.	Негативні соціально-економічні наслідки глобалізації.....	14
КУХАЛЕЙШВІЛІ Г.Р.	Превентивна дипломатія як нова форма дипломатії в умовах глобалізації.....	15
ОВІННИКОВА Р.В.	Правове забезпечення співробітництва України з Російською Федерацією.....	17
ПІСАРЕНКО А.	Інтеграція до міжнародних політичних організацій, як фактор політичної глобалізації.....	18
СИДОРЕЦЬ О.В.	Проблема Арктики в Норвезько-Російських відносинах.....	19
СУБАЧОВА М. І.	Особливості Єгипетсько-Лівійських відносин на сучасному етапі.....	22
ТКАЧЕНКО О.О.	Економічне співробітництво в рамках ШОС.....	23
ТРОФИМЕНКО М.В.	Місце і роль держави в сучасній системі міжнародних відносин.....	25

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ

БЕЗЗУБЧЕНКО О.А.	Характерні риси сучасного етапу транснаціоналізації світового господарства.....	29
БРАТІШКО І.М.	Україна – ЄС: переваги та недоліки співпраці.....	31
БУЛАТОВА О.В.	Інтеграційна складова стратегій розвитку країн світового господарства.....	32
ДАВИДОВА М.С.	Моніторинг регіональної торговельної інтеграції в Північно-Американському регіоні.....	34
ДУБОВИК І.О.	Створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.....	36
ЗАЯЦ А.С.	Особливості економічних відносин між РФ та АСЕАН.....	37
КОВАЛЕНКО О.О.	Особливості сучасного етапу міжнародних інтеграційних взаємодій.....	39
КОНДРАТЬЄВА О.Я.	Стратегія розвитку Європейського союзу «Європа 2020».....	41
ЛЕЙН А.О.	Регіоналізація діяльності ТНК.....	43
ЛИСЕНКО В.І.	Сучасні тенденції розвитку міжнародної економічної інтеграції.....	44
МАЛАКУЦКО Н.С.	Аналіз економічної взаємодії країн в рамках НАФТА.....	45
МИХАЙЛОВ О.І.	Вплив економічної глобалізації на сучасні процеси регіоналізації.....	46
СВІРЕНКОВА Ю.	Перспективи економічного співробітництва в межах ОЧЕС.....	48
ТЕЛИЦЯ А.А.	Особливості торгово-економічних відносин між США та КНР.....	50
ЯНЮК Ю.О.	Перспективи участі України в Єдиному економічному просторі.....	51